

Danske kommuners skolestruktur

En kortlægning af skolestrukturen i 2008
og udviklingen fra 1998-2008

August 2010

Forord

Med kommunalreformen fik kommunerne ansvaret for at tilpasse den kommunale organisation til den nye opgavefordeling og realisere de mulige stordriftsfordele. Tilpasningerne er langt fra afsluttet nu knap fire år efter reformen, men de første konsekvenser af reformen begynder at tegne sig. Behovet for tilpasninger og realiseringer af kommunalreformens økonomiske gevinster er samtidigt blevet accelereret med den nuværende økonomiske krise og behovet for effektiviseringer i den offentlige sektor.

Derfor har KREVI valgt i første omgang at sætte fokus på, hvordan folkeskolestrukturen har udviklet sig de senere år. Hvordan har kommunerne valgt at tilpasse skolestrukturen, og i hvilket omfang har kommunerne realiseret nogle af de stordriftsfordele, som var tænkt med kommunalreformen - ikke mindst på folkeskoleområdet?

I denne rapport besvares disse spørgsmål ud fra en kortlægning af skolestrukturens status i 2008 og dens udvikling fra 1998-2008.

Rapporten er udarbejdet af konsulent Simon Feilberg og studentermedhjælper Jonas Toxvig Sørensen.

KREVI, august 2010

Torben Buse

Direktør

Danske kommuners skolestruktur

ISBN-nr.: 978-87-92258-61-8 (elektronisk version)

Udgivet August 2010 af: KREVI - Det Kommunale og Regionale Evalueringsinstitut, Olof Palmes Allé 19, 8200 Århus N, Tlf. 72 26 99 70, post@krevi.dk.

Forfatter/e: Konsulent Simon Feilberg og studentermedhjælper Jonas Toxvig Sørensen

Rapporten kan downloades gratis på www.krevi.dk

Grafisk design: Weltklasse A/S

Indholdsfortegnelse

RESUME	1
INDLEDNING.....	3
METODE	4
SKOLESTRUKTURENS UDVIKLING	6
4.1 Kommunernes skolestruktur i 2008	6
4.2 Udviklingen i kommunernes skolestruktur fra 1998 til 2008	12
4.3 Skolelukninger og oprettelser af fri- og privatskoler 1998-2008	16
4.4 Effekten af kommunalreformen.....	19
REFERENCER.....	24

Resume

Kommunerne står i de kommende år over for ganske væsentlige økonomiske udfordringer. En del af løsningen vil for mange kommuner være at se på skolestrukturen. Men hvad er der rent faktisk sket med skolestrukturen over de sidste ti år? Det kortlægger KREVI i denne analyse.

Kortlægningen giver et overblik over kommunernes skolestruktur i 2008 samt udviklingen i skolestrukturen fra 1998 til 2008 med særligt fokus på udviklingen i den gennemsnitlige skolestørrelse samt klassekvotienten.

Analysen viser, at det gennemsnitlige antal elever pr. folkeskole ikke har ændret sig over de sidste ti år. I 1998 var den gennemsnitlige skolestørrelse 324 elever. I 2008 var tallet 326. De danske folkeskoler har dermed den samme størrelse i dag som for ti år siden. Og mens skolestrukturen lige nu er til debat i mange kommuner, er der indtil videre ikke håndfaste tegn på, at kommunalreformen har medført et brud med status quo.

Den gennemsnitlige skolestørrelse i de 98 kommuner varierede i 2008 mellem 147 og 602 elever, mens den gennemsnitlige klassekvotient varierede mellem 17,41 og 22,98 elever pr. klasse. Ud fra tidligere analyser vurderer KREVI, at der særligt kan hentes økonomiske gevinster ved at lukke/sammenlægge skoler med under 200 elever, jf. KREVI 2010. Analysen af kommunernes skolestruktur viser også, at disse skoler har særligt lave klassekvotienter og dermed alt andet lige en dårligere udnyttelse af lærerressourcerne.

I 2008 var antallet af skoler med under 200 elever 483, hvilket svarer til 31,4 pct. af de danske folkeskoler. Der kan hentes en økonomisk gevinst ved at sammenlægge disse skoler til større enheder. Gevinstens størrelse er ikke forsøgt estimeret.

Tallene viser også, at der er tæt sammenhæng mellem befolkningstæthed og skolestørrelse. Tyndt befolkede kommuner har typisk mindre skoler.

Der vil på grund af geografiske udfordringer være grænser for, hvor store skoler som kan etableres i denne type kommuner.

Selvom den gennemsnitlige skolestørrelse er uændret på landsplan, så har der løbende været gennemført lukning af skoler i perioden 1998-2008. Skolelukningerne er i overvejende grad gennemført i kommuner med faldende elevtal. Tilpasningen til faldende elevtal forklarer, hvorfor den gennemsnitlige skolestørrelse er uændret samtidigt med, at der er lukket skoler.

Udviklingen i elevtallet fordeler sig skævt. Det er tyndt befolkede kommuner med relativt små skoler, som har oplevet de største fald i elevtallet. Der er imidlertid stor forskel på, hvordan kommunerne har reageret på denne udvikling. Flere tyndt befolkede kommuner har lukket skoler, og nogle har endda formået at øge den gennemsnitlige skolestørrelse på trods af et faldende elevtal. Omvendt er der kommuner, som slet ikke har lukket skoler trods et betydeligt fald i elevtallet. Kommuner med identiske demografiske og geografiske vilkår har således reageret meget forskelligt på de samme udfordringer - et faldende elevtal og en skolestruktur med små skoler.

For langt hovedparten af kommunerne gælder, at klassekvotienten er øget fra 1998 til 2008. Det gælder også kommuner, som ikke har lukket skoler. Det ser således ud til, at kommunerne har haft lettere ved at øge klassekvotienten end ved at lukke skoler.

På baggrund af de foreliggende data er det vanskeligt at drage nogen entydig konklusion om sammenhængen mellem lukning af folkeskoler og oprettelse af privat- og friskoler. Der er stor variation mellem kommunerne, hvilket indikerer, at lukning af en folkeskole ikke nødvendigvis fører til åbning af en fri- eller privatskole. Det er ikke analyseret, hvorfor skolelukninger fører til oprettelse af privat- og friskoler nogle steder, men ikke gør det andre steder.

Indledning

Kravet om nulvækst for de kommunale budgetter betyder, at behovet for at effektivisere i kommunerne er meget stort. Som et af de store serviceområder er folkeskolen ét af de områder, som er i spil i forbindelse med kommunale effektiviserings- og besparelspotentialer. Et centralt spørgsmål i den forbindelse er, hvordan kommunerne kan realisere disse effektiviserings- og besparelsesgevinster indenfor folkeskoleområdet.

Kommunalreformen gav en række muligheder for at gennemføre tilpasninger. Spørgsmålet er, hvor langt kommunerne er i realiseringen af de muligheder for en ændret skolestruktur, der fulgte med reformen, og om der er uudnyttede potentialer. Denne analyse belyser, i hvilket omfang kommunerne har tilpasset deres skolestruktur, og om der er forskel på i hvilken grad kommunerne har tilpasset skolestrukturen.

Undersøgelsen fokuserer på, hvordan skolestrukturen har udviklet sig gennem de seneste ti år. Centralt for kortlægningen er udviklingen i elevtal, gennemsnitlig skolestørrelse, klassekvotient og folkeskolelukninger. Disse områder kortlægges både nationalt samt for den enkelte kommune. Desuden undersøges det, hvorvidt kommunalreformen har været med til at fremme ændringer i skolestrukturen.

Metode

Diskussioner og studier af skolestrukturen fokuserer i større eller mindre grad på bl.a. skolestørrelse, klassekvotient, skoler med flere undervisningssteder og fælles ledelse samt sammenhængen mellem folkeskoler og skolefritidsordninger.

Udgangspunktet for nærværende analyse er kommunalbestyrelsens muligheder for at påvirke skolestrukturen via skolestørrelse, klassekvotient og oprettelse samt lukning af folkeskoler. En række studier af skolestrukturens effekter anvender denne forståelse af skolestruktur i form af enten skolestørrelse (Blom-Hansen, 2004; Egelund, 2006, 2007) eller klassekvotient (Heinesen, 2007; Mejding, 2004). Denne definition dækker derfor begrebet skolestruktur, såfremt den afgrænses til folkeskoleområdet.

Med henblik på at kortlægge udviklingen i kommunernes skolestruktur, har vi derfor valgt at fokusere på følgende forhold:

- *Udviklingen i den gennemsnitlige folkeskolestørrelse fra 1998-2008*
Den gennemsnitlige folkeskolestørrelse er beregnet på baggrund af det totale antal elever divideret med antallet af skoler.
- *Udviklingen i elevtal fra 1998-2008*
Det totale elevtal på danske folkeskoler, målt på antallet af normalelever - normalelever er inkl. alle folkeskoleelever men ekskl. specialskoleelever.
- *Udviklingen i gennemsnitlig klassekvotient fra 1998-2008*
Den gennemsnitlige klassekvotient i folkeskolen er opgjort ved at dividere antallet af totale normalelever med det samlede antal normalklasser.
- *Udviklingen i skolelukninger fra 1998 til 2009*
Skolelukninger medregnes i det år skolen er anmeldt Uni-Cs institutionsregister¹
- *Udviklingen i oprettelsen af fri- og privatskoler 1998 til 2008*
Oprettelsen medregnes i det år skolen er anmeldt Uni-Cs institutionsregister

¹ Der gøres opmærksom på, at med de data, vi har haft til rådighed, kan vi ikke se forskel på, om skolerne er lukket eller sammenlagt med en anden typisk større skole.

Data for de fem ovenfor nævnte forhold er stillet til rådighed af UNI-C, som har indsamlet dem på vegne af Undervisningsministeriet. De bygger på indberetninger fra de enkelte folkeskoler og friskoler samt de private grundskoler. Tallene er indberettet for kalenderår og ikke skoleår. På skoleniveauet findes enkelte eksempler på manglende oplysninger, ligesom der kan være usikkerheder forbundet med skolernes indberetninger. Vi har forsøgt at tage højde for disse problemer ved primært at foretage analysen på kommuneniveau, idet udviklingen på landsplan indgår som referencepunkt. I disse analyser udelukkes de fem ø-kommuner i form af Bornholm, Fanø, Læsø, Samsø og Ærø kommuner i en række tilfælde, fordi de på mange områder adskiller sig fra landets øvrige kommuner.

Kortlægningen af udviklingen i kommunernes skolestruktur dækker en ti-års periode, nemlig fra 1998-2008. Denne periode er valgt for at kunne følge udviklingen af skolestrukturen over en længere årrække og samtidig identificere forskelle før og efter kommunalreformen.

Eftersom startåret kan have en væsentlig betydning, når man beskriver en udvikling, er det undersøgt, hvilken betydning det ville have haft, hvis der var valgt et andet startår f.eks. 1997 eller 1999. Kun for få kommuner rykker det nævneværdigt ved den beskrevne udvikling.

I forbindelse med undersøgelsen af kommunalreformens betydning for skolestrukturen fokuseres der på forskellen mellem sammenlagte kommuner og fortsætterkommuner, som er geografisk uændret efter kommunalreformen. Særligt for sammenlagte kommuner har der været en forventning om ændringer af skolestrukturen.

Skolestrukturens udvikling

4.1 Kommunernes skolestruktur i 2008

Kommunerne kan høste økonomiske stordriftsfordele ved at ændre deres skolestruktur på to niveauer. På skoleniveauet kan kommunerne foretage strukturelle ændringer i retning af større skoler. Det giver kommunerne mulighed for at effektivisere driftsomkostningerne til bl.a. skolens administrative ledelse og vedligeholdelse af bygninger. På klasseniveauet kan kommunerne indføre højere klassekvotienter, hvilket alt andet lige vil resultere i færre omkostninger pr. elev, fordi hver normalklasse som udgangspunkt kræver en lærer (KREVI 2010).

Med udgangspunkt i disse potentielle stordriftsfordele kortlægges kommunernes gennemsnitlige skolestørrelse og klassekvotient i 2008. Analysen bidrager både til at illustrere, hvilke kommuner der har det bedste udgangspunkt for at realisere økonomiske effektiviseringer på skoleområdet, og hvilke kommuner som allerede har foretaget strukturelle ændringer i retning af større skoler og højere klassekvotienter.

Tabel 1 oplister kommunerne med de henholdsvis ti laveste og ti største gennemsnitlige skolestørrelser i 2008. Som det fremgår af tabellen, er der ganske stor variation kommunerne imellem - også set i forhold til landsgennemsnittet på 326 elever.

Som man kunne forvente, er ni ud af de ti kommuner med den største gennemsnitlige skolestørrelse kendetegnet ved at ligge i og omkring København og Århus, mens kommunerne med de laveste gennemsnitlige skolestørrelser udgøres typisk af kommuner med lav befolkningstæthed.

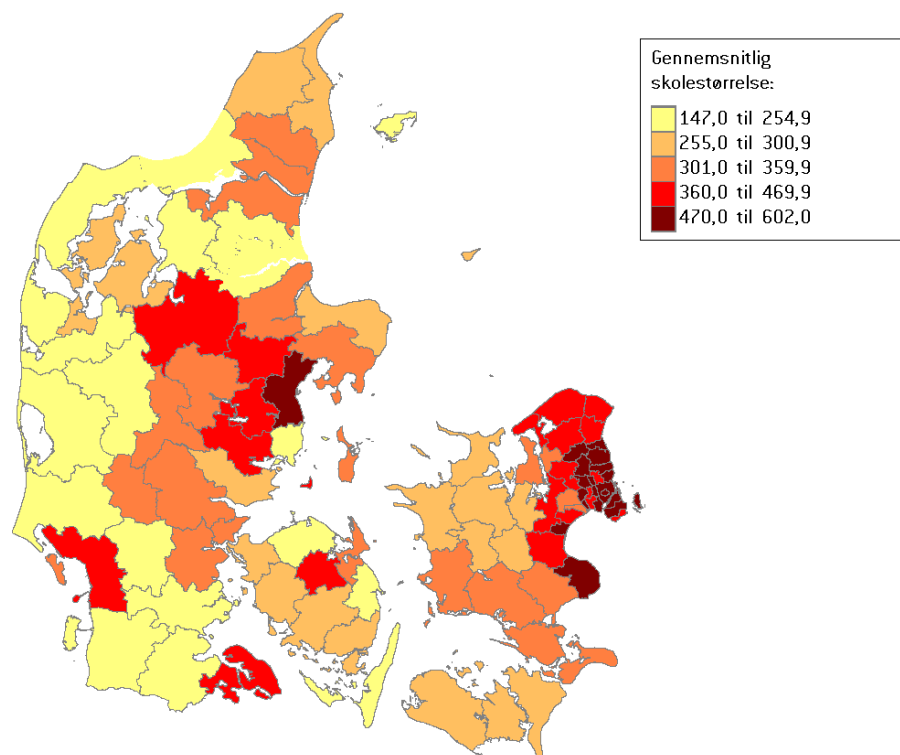
Tabel 1. Gennemsnitlig folkeskolestørrelse for udvalgte kommuner, 2008

Højeste 10		Laveste 10	
Hørsholm	602	Tønder	197
Gentofte	585	Jammerbugt	202
Ballerup	562	Vesthimmerland	210
Rødovre	560	Haderslev	215
Frederiksberg	559	Thisted	222
Allerød	545	Nordfyn	222
Århus	535	Nyborg	227
Vallensbæk	528	Odder	234
Furesø	519	Vejen	236
Stevns	519	Lemvig	237
Landsgennemsnit		326	

Note. Gennemsnitlig skolestørrelse beregnet som totalt antal folkeskoleelever divideret med antal folkeskoler. Bornholm, Fanø, Læsø, Samsø og Ærø kommuner er ikke medtaget.
Kilde: UNI-C

Figur 1 viser den gennemsnitlige skolestørrelse for alle landets kommuner. Som det fremgår af figuren er der 20 kommuner, som i 2008 havde en gennemsnitlig skolestørrelse mellem 147 og 254 elever, hvor ændringer i skolestrukturen vil være særligt økonomisk fordelagtig.

Figur 1. Gennemsnitlig folkeskolestørrelse fordelt på kommuner, 2008.

Note. Gennemsnitlig skolestørrelse beregnet som totalt antal folkeskoleelever divideret med antal folkeskoler. Kilde: UNI-C

De kommunefordelte data, der ligger til grund for denne og efterfølgende figurer, er optrykt i bilag 1.

Ud fra tidligere danske og norske studier af økonomiske stordriftsfordele på skoleområdet, vurderer KREVI, at der kan høstes økonomiske stordriftsfordele ved at lukke/sammenlægge skoler på mindre end 200 elever (KREVI 2010). Kommuner med en gennemsnitlig skolestørrelse i intervallet mellem 147-254 elever har således særligt store muligheder for at opnå stordriftsfordele ved at lukke/sammenlægge skoler, da disse kommuner i sagens natur må have mange skoler med under 200 elever.

Ser man på antallet af små skoler, er der i 2008 483 folkeskoler med under 200 elever i Danmark. Det svarer til 31,4 pct. af det samlede antal folkeskoler. Mange af disse skoler ligger i kommuner med en lav gennemsnitlig skolestørrelse, men også kommuner med en højere gennemsnitlig skolestørrelse har mange små skoler. Derfor har en række kommuner med en høj gennemsnitlig skolestørrelse også mulighed for at hjemtage økonomiske gevinster gennem tilpasning af skolestrukturen.

Som det fremgår af figuren er der en tendens til, at de laveste gennemsnitlige skolestørrelser findes i kommuner med en forholdsvis lav befolkningstæthed. Denne sammenhæng er illustreret i tabel 2, hvor kommunerne er inddelt i fire grupper efter deres befolkningstæthed. Det fremgår af tabellen, at den gennemsnitlige skolestørrelse, som forventet, stiger med kommunernes befolkningstæthed.

Der er imidlertid en række undtagelser fra dette mønster. En kommune som Nyborg Kommune har en gennemsnitlig skolestørrelse på 227 på trods af en befolkningstæthed på 114 indbyggere pr. km², mens Viborg Kommune med en befolkningstæthed på 65 indbyggere pr. km² har en gennemsnitlig skolestørrelse på 362 (se også bilag 1). Undtagelserne illustrerer, at skolestørrelsen ikke er givet ud fra kommunens geografi.

Tabel 2. Gennemsnitlig folkeskolestørrelse opdelt efter befolkningstæthed, 2008

Befolkningstæthed (indbyggere pr. km ²)	Gennemsnitlig Skolestørrelse
400-10.500	483
100-399	356
70-99	294
0-69	259

Note. Gennemsnitlig skolestørrelse beregnet som totalt antal folkeskoleelever divideret med antal folkeskoler. Befolkningstæthed udregnet som indbyggere pr. km². Kilde: UNI-C samt Indenrigs- og Sundhedsministeriets Kommunale Nøgletal

Kommunerne har også mulighed for at opnå stordriftsfordele ved at ændre på klassestørrelsen. Højere klassekvotienter vil alt andet lige resultere i lavere lønudgifter til lærere (KREVI 2010). I tabel 3 ses de ti kommuner, som i 2008 havde henholdsvis de højeste og laveste gennemsnitlige klassekvotienter. Det fremgår, at klassekvotienten ligeledes varierer meget mellem kommunerne - også når man sammenligner med landsgennemsnittet på 20,14.

Tabel 3. Gennemsnitlig klassekvotient for folkeskolen i udvalgte kommuner, 2008.

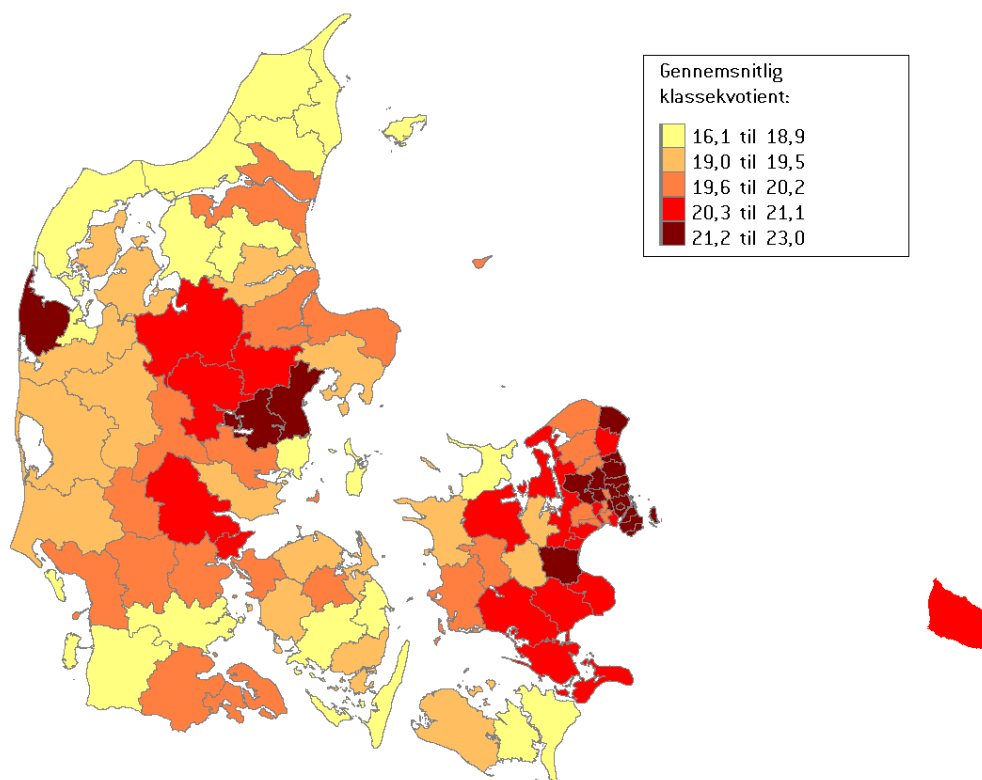
Højeste 10		Laveste 10	
Furesø	22,98	Odsherred	17,41
Hørsholm	22,45	Vesthimmerland	17,66
Gentofte	22,42	Jammerbugt	17,99
Frederiksberg	21,99	Tønder	18,10
Helsingør	21,99	Nyborg	18,18
Tårnby	21,92	Haderslev	18,31
København	21,83	Struer	18,37
Dragør	21,79	Guldborgsund	18,50
Rudersdal	21,66	Thisted	18,59
Skanderborg	21,63	Odder	18,67
Landsgennemsnit		20,14	

Note. Klassekvotient beregnet som antal normalelever i folkeskolen divideret med antal normalklasser i folkeskolen. Bornholm, Fanø, Læsø, Samsø og Ærø kommuner er ikke medtaget. Kilde: UNI-C

Otte ud af de ti kommuner med de højeste klassekvotienter ligger i og omkring København med Helsingør Kommune og særligt Skanderborg Kommune som væsentlige undtagelser.

Sammenhængen mellem skole- og klasseniveauet kan nuanceres ved at se på klassekvotienten fordelt på alle landets kommuner, hvilket er illustreret i figur 2 (se også bilag 1).

Figur 2. Gennemsnitlig klassekvotient for folkeskoler fordelt på kommuner, 2008.

Note. Klassekvotient beregnet som antal normalelever i folkeskolen divideret med antal normalklasser i folkeskolen. Kilde: UNI-C

Overordnet set kan der identificeres en sammenhæng mellem befolkningstæthed og henholdsvis gennemsnitlig skolestørrelse samt klassekvotient. Denne overensstemmelse skyldes, at de potentielle stordriftsfordele på klasseniveauet er tæt knyttet til skoleniveauet. En skolestruktur med store skoler og fleksible skoledistriktsgrænser vil typisk resultere i, at kommunen kan operere tæt ved den optimale kapacitetsudnyttelse, mens en mere decentraliseret skolestruktur med mange små skoler gør det vanskeligere at øge klassekvotienten (KREVI 2010). Forbindelsen mellem skole- og klasseniveauet illustreres af, at Furesø, Hørsholm, Gentofte og Frederiksberg kommuner ligger i top 10, hvad angår både skolestørrelse samt klassekvotient.

Sammenhængen kan iagttages mere direkte i tabel 4. På tværs af landets kommuner, er der en klar sammenhæng mellem skolestørrelsen og klassekvotienten. Tabel 4 viser en stigende klassekvotient i takt med stigende skolestørrelse, og det er værd at bemærke, at de mindste skoler (under 200 elever) skiller sig ud med en væsentlig lavere klassekvotient sammenlignet med de øvrige grupper.

Tabel 4. Sammenhæng mellem skolestørrelse og klassekvotient. (alle kommuner)

Skolestørrelse (antal elever)	Klassekvotient (gnm.)
0-199	16,74
200-399	20,19
400-599	21,12
600-	22,20

Note: Kilde Uni-C. Beregningen af klassekvotient er et uvægtet gennemsnit, hvor alle normal elever er divideret med alle normalklasser.

En sammenligning af figur 1 og 2 afslører dog, at kommuner med en lav skolestørrelse ikke nødvendigvis har lave klassekvotienter, ligesom kommuner med store skolestørrelse ikke altid har høje klassekvotienter. Eksempelvis havde Lemvig Kommune en klassekvotient, som lå over landsgennemsnittet, mens skolestørrelsen for Lemvig Kommune lå under landsgennemsnittet. Modsat havde storkøbenhavnske kommuner som Brøndby og Herlev kommuner skolestørrelser over landsgennemsnittet, mens deres klassekvotienter er lavere end landsgennemsnittet.

Eksemplerne illustrerer, at kommunernes klassekvotienter kun i et vist omfang følger det samme mønster som den gennemsnitlige skolestørrelse og omvendt. Sammenligner man figur 1 og 2, er der således tegn på, at økommuner og kommuner med lav befolkningstæthed også har lave klassekvotienter, men mønstret er ikke lige så gennemgående som for den gennemsnitlige skolestørrelse. Dette tyder på, at kommunerne uden for storbyområderne vil have relativt nemmere ved at indføre højere klassekvotienter i forhold til at lukke skoler.

Sammenfattende er der variation mellem de 98 kommuner, hvad angår både den gennemsnitlige skolestørrelse og klassekvotienten. En central forklaring på denne variation er, at skolestørrelsen og delvist også klassekvotienten stiger med kommunernes befolkningstæthed, således at de største skoler ligger i og omkring storbyerne, mens de mindste ligger i den vestlige del af Jylland og på Fyn.

Tallene viser også en sammenhæng mellem skolestørrelse og klassekvotient. Store skoler har en højere klassekvotient end mindre skoler - hvor særligt de små skoler skiller sig ud. Ligeledes har kommuner med større skoler højere klassekvotienter end kommuner med små skoler - også selv om kommuner med små skoler har haft succes med at hæve klassekvotienten.

Mønsteret er i midlertidigt ikke entydigt, hvilket understreger at kommunerne har et handlerum til selv at påvirke deres skolestruktur. Handle-

rummet illustreres af, at enkelte kommuner har store skoler med lave klassekvotienter, mens andre har valgt at satse på relativt små skoler, men alligevel har høje klassekvotienter.

Ligeledes viser tallene, at der er relativt mange små skoler - 483 skoler er på under 200 elever - hvor der vil være økonomiske stordriftsfordele ved at gennemføre sammenlægninger.

4.2 Udviklingen i kommunernes skolestruktur fra 1998 til 2008

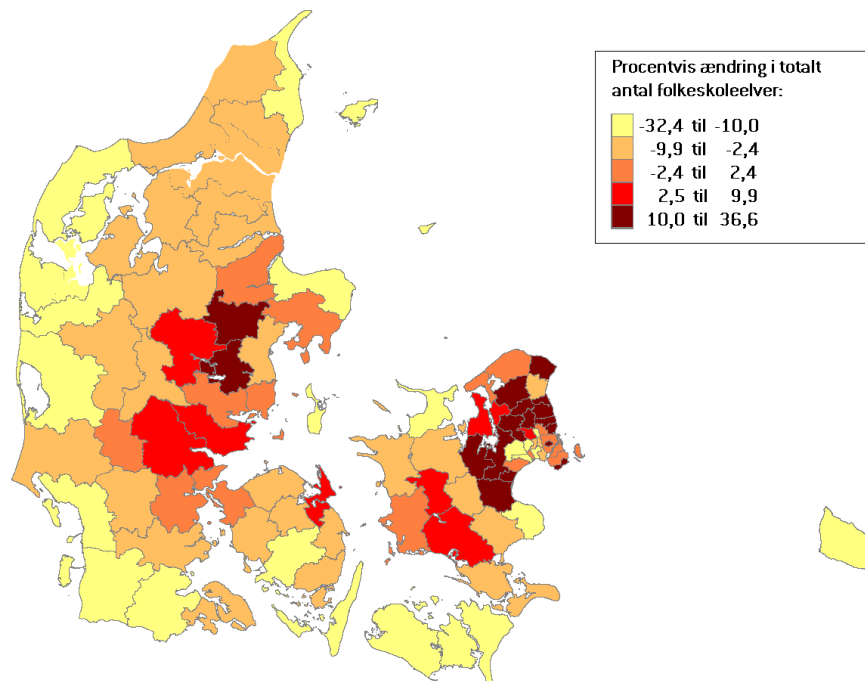
Udviklingen i skolestrukturen kan som udgangspunkt ses som en konsekvens af to forhold: udviklingen i elevtallet samt de politiske beslutninger vedrørende skolestruktur som den enkelte kommunalbestyrelse måtte træffe.

Behovet for aktivt at tilpasse sin skolestruktur vil være klart størst i kommuner med faldende elevtal. Vi skal derfor indledende se på, hvordan elevtallet har udviklet sig fra 1998-2008, hvilket fremgår af figur 3 (se også bilag 1).

I 1998 var der på landsplan 539.354 folkeskoleelever, mens der i 2008 var 523.411 folkeskoleelever. Det samlede antal folkeskoleelever faldt således med 2,95 % fra 1998 til 2008.

Som det kan ses i figur 3, er der meget store regionale forskelle i, hvordan elevtallet har udviklet sig mellem kommunerne. Det er primært de øst- og midtjyske kommuner samt de nordsjællandske kommuner, der har oplevet et stigende elevtal, mens kommunerne i Nord-, Vest-, og Sønderjylland samt Lolland-Falster har oplevet et faldende elevtal.

Figur 3. Procentvis ændring i totalt antal folkeskoleelever fordelt på kommuner, 1998-2008

Note. Kilde: UNI-C

Udviklingen i elevtallet viser gennemgående, at en række kommuner er under pres i forhold til at forandre skolestrukturen. Der er således sammenfald mellem de kommuner, der har et faldende elevtal, og de kommuner der i 2008 havde en skolestruktur med små skoler og en lav klassekvotient, jf. kortlægningen i forrige afsnit. Samtidig er disse kommuner kendetegnet ved en lav befolkningstæthed.

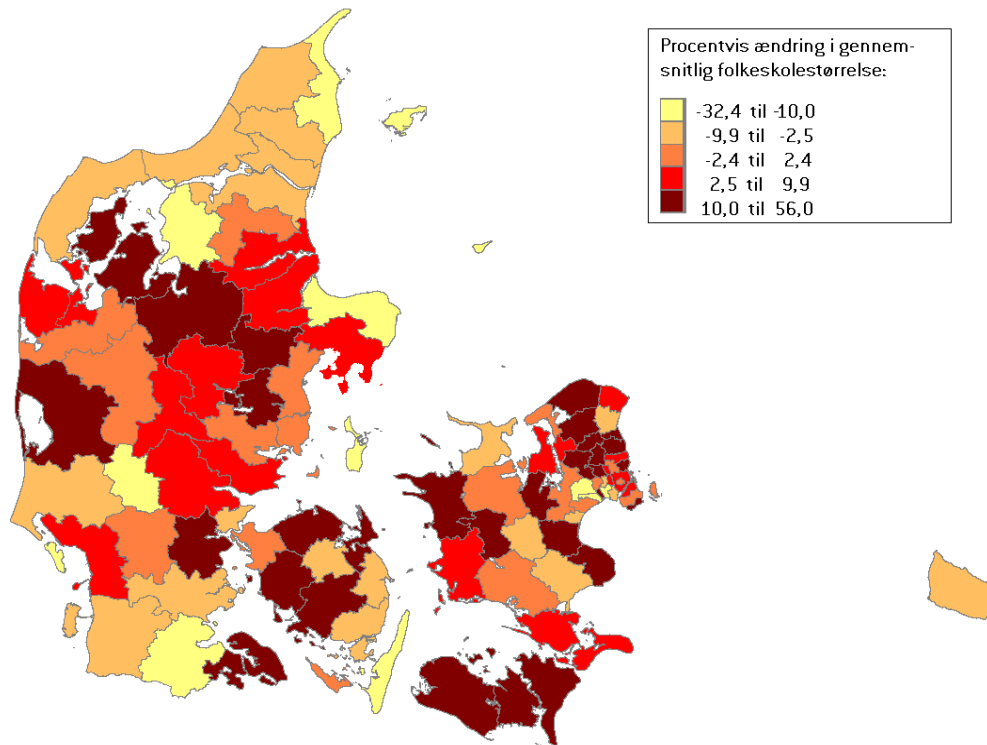
Disse strukturelle forhold i form af faldende elevtal og lav befolkningstæthed har således intensiveret en række kommuners behov for at tilpasse skolestrukturen. Det rejser spørgsmålet om, i hvilket omfang disse kommuner har ændret deres skolestruktur, og i hvilket omfang de sammenlignelige strukturelle forhold har ført til en ens tilpasning af skolestrukturen.

I første omgang skal vi se på udviklingen i skolestørrelsen i perioden fra 1998-2008 og derefter på udviklingen i klassekvotienten i samme periode, hvilket kan ses i figur 4 (se også bilag 1).

På landsplan var den gennemsnitlige skolestørrelse i 1998 på 324 elever pr. skole, mens den i 2008 var på 326 elever pr. skole. Samlet set er der således tale om en meget beskeden stigning i den gennemsnitlige skolestørrelse.

Af figur 4 fremgår det, at der er ganske betydelig forskel på udviklingen i skolestørrelsen mellem kommunerne. De fleste af de kommuner, som havde et stigende elevtal, har også oplevet en stigende skolestørrelse, f.eks. Skanderborg, Favrskov, Lyngby-Taarbæk og Helsingør kommuner.

Figur 4. Procentvis ændring i gennemsnitlig folkeskolestørrelse fordelt på kommuner, 1998-2008

Note. Kilde: UNI-C

For de kommuner, der oplevede et faldende elevtal, er billedet mere broget. De stærke regionale tendenser, som kunne identificeres i udviklingen i elevtallet, er ikke til stede i forhold til udviklingen i skolestørrelsen. Dette tyder på, at der er stor forskel på, hvordan kommunerne har tilpasset deres skolestruktur på baggrund af et faldende elevtal.

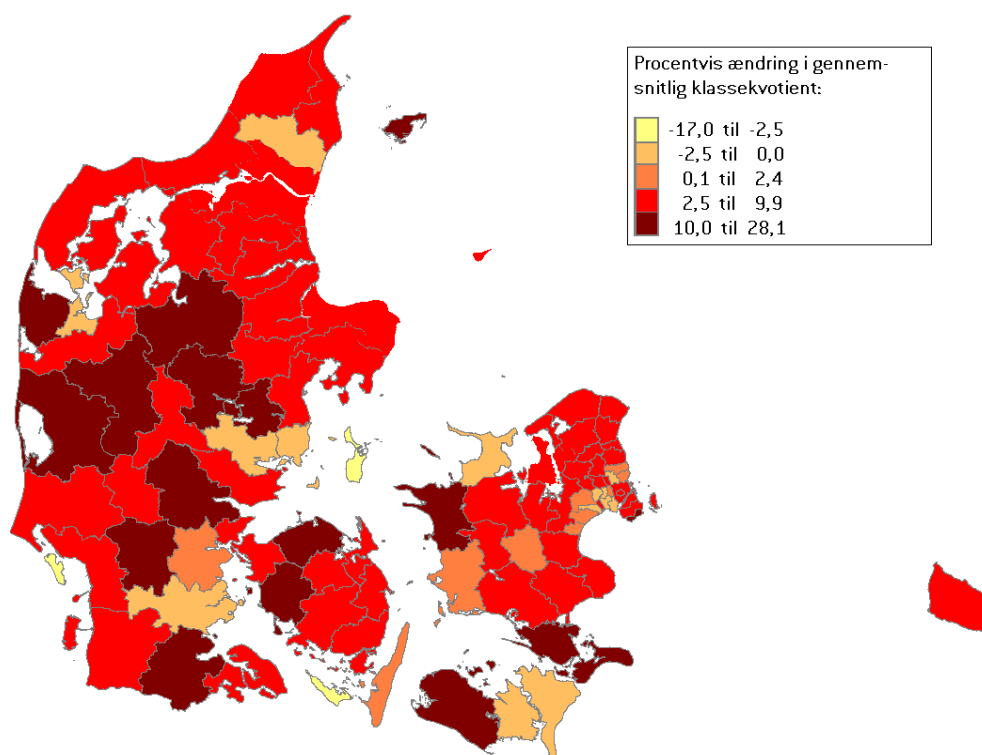
På den ene side har nogle kommuner med faldende elevtal såsom Morsø, Sønderborg, Ringkøbing, Lolland og Guldborgsund kommuner tilsyneladende tilpasset deres skolestruktur aktivt, således at disse kommuner alligevel har en stigende skolestørrelse. På den anden side har kommuner med faldende elevtal såsom, Norddjurs, Aabenraa og Vesthimmerland kommuner en skolestruktur med mindre skoler end for ti år siden. Kommunerne har altså tilpasset deres skolestruktur på væsentlig forskellig vis, selvom deres strukturelle betingelser har været nogenlunde identiske.

Der er kommuner, som på trods af et betydeligt fald i elevtallet, ikke har lukket skoler i analyseperioden.

En særlig bemærkning skal yderligere knyttes til kommunerne sydvest for København. For selv om disse kommuner har oplevet både faldende elevtal og faldende skolestørrelse, så udgør dette ikke nødvendigvis et problem, da disse kommuners skolestørrelse ligger væsentligt over det niveau, hvor man kan forvente at høste stordriftsfordele ved at lukke skoler.

Ser man på udviklingen i kommunernes klassekvotient fra 1998-2008, som fremgår af figur 5 (se også bilag 1), viser den et noget mere ensartet billede mellem landets kommuner.

Figur 5. Procentvis ændring i gennemsnitlig klassekvotient på folkeskoler fordelt på kommuner, 1998-2008

Note. Kilde: UNI-C

Den gennemsnitlige klassekvotient på landsplan var i 1998 på 18,71 mens den gennemsnitlige klassekvotient i 2008 var på 20,14. Det svarer til en stigning på 7,5 %. Der er således tale om en betydelig samlet stigning i den gennemsnitlige klassekvotient.

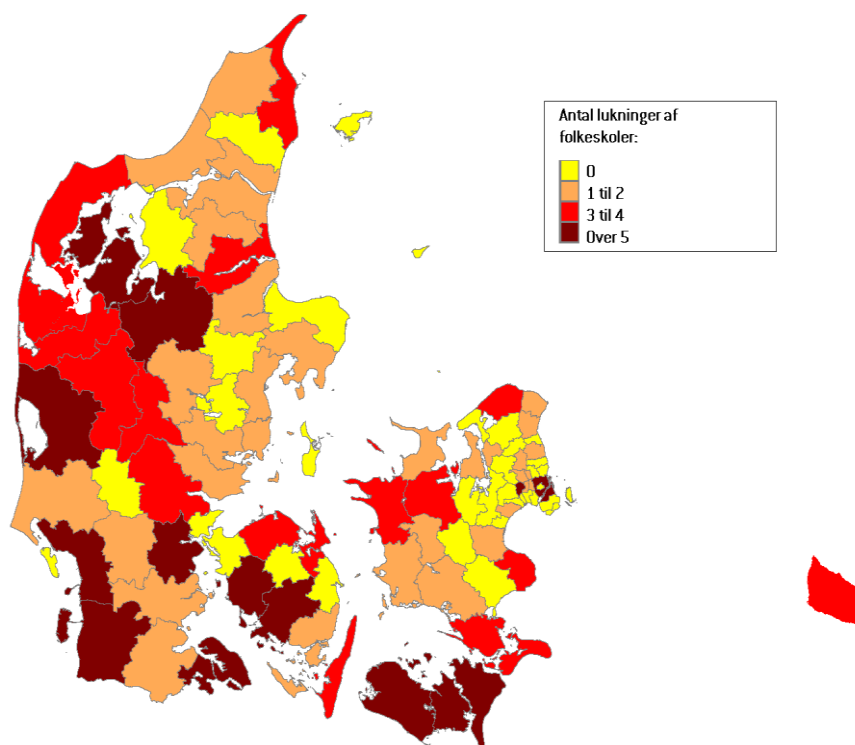
Den betydelige stigning i klassekvotienten på landsplan slår også igennem, når vi kigger på udviklingen på kommuneniveau. Hovedparten af landets kommuner har haft en stigende, eller meget svagt faldende klassekvotient i perioden. Det er også værd at lægge mærke til, at en række kommuner såsom Aabenraa, Vejen og Frederikshavn kommuner har haft en faldende skolestørrelse men en stigende klassekvotient. På trods af at kommunerne ikke har lukket skoler, har flere kommuner altså formået at ændre skolestrukturen ved at øge klassekvotienten.

Samlet set kan man konstatere, at et stort flertal af kommunerne har ændret deres skolestruktur i form af større klassekvotienter. Billedet ser noget anderledes ud, når det drejer sig om den gennemsnitlige skolestørrelse. Her er der væsentlig forskel på, hvordan kommunerne har ageret, og det ser umiddelbart ud til, at det har været sværere at tilpasse skolestrukturen ved at lukke skoler end ved at ændre klassekvotienten. Der er endvidere stor forskel på, hvordan elevtallet har udviklet sig mellem kommunerne.

4.3 Skolelukninger og oprettelser af fri- og privatskoler 1998-2008

I forlængelse af de store forskelle mellem kommuner, hvad angår udviklingen i den gennemsnitlige skolestørrelse, er det relevant at se på antallet af skolelukninger, som må antages at hænge sammen med den gennemsnitlige skolestørrelse.

Figur 6: Antal lukkede folkeskoler fordelt på kommuner, 1998-2008

Note. Kilde: UNI-Cs Institutionsregister

Som det ses i figur 6, er der ganske betydelig forskel på, i hvilket omfang kommunerne har lukket skoler fra 1998 til 2008 (se også bilag 1). Figur 6 viser, at det primært er kommuner i den vestlige del af Jylland samt på Fyn og Lolland-Falster, der har lukket mange skoler². Oversigten over lukkede skoler bekræfter dermed billedet af, at en række kommuner, med faldende elevtal men en stigende skolestørrelse, har lukket skoler i et forsøg på at tilpasse skolestrukturen, og derved opretholde eller øge den gennemsnitlige skolestørrelse.

Ydermere er det værd at lægge mærke til, at kortet over lukkede skoler i nogen grad er en spejlvending af kortet over skolestørrelsen i figur 1. Det skal forstås således, at langt de fleste skolelukninger har fundet sted i kommuner med en forholdsvis lav skolestørrelse, mens kommuner med større skoler i langt mindre grad har lukket skoler. Selvom der er lukket få eller ingen skoler i kommunerne i f.eks. hovedstadsområdet eller Østjylland, er det ikke nødvendigvis et problem, da disse kommuner formentlig allerede har en omkostningseffektiv skolestruktur.

² Københavns Kommune afviger fra dette billede, men kommunens størrelse taget i betragtning er det for så vidt ikke overraskende, at de har lukket mange skoler.

I forbindelse med skolelukninger bliver det ofte fremhævet, at effekten af skolelukningerne i nogen grad udvandes af oprettelsen af fri- og privatskoler i de lokalsamfund, hvor der foretages skolelukninger. Vi har derfor undersøgt sammenhængen mellem skolelukninger og oprettelsen af privatskoler.

Tabel 5 viser de ti kommuner, der har lukket flest folkeskoler, og hvor mange friskoler samt private grundskoler der er oprettet i samme kommuner (se også bilag 1).

Tabel 5. Antal lukkede folkeskoler og antal oprettede private grundskoler samt friskoler i udvalgte kommuner, 1998-2008

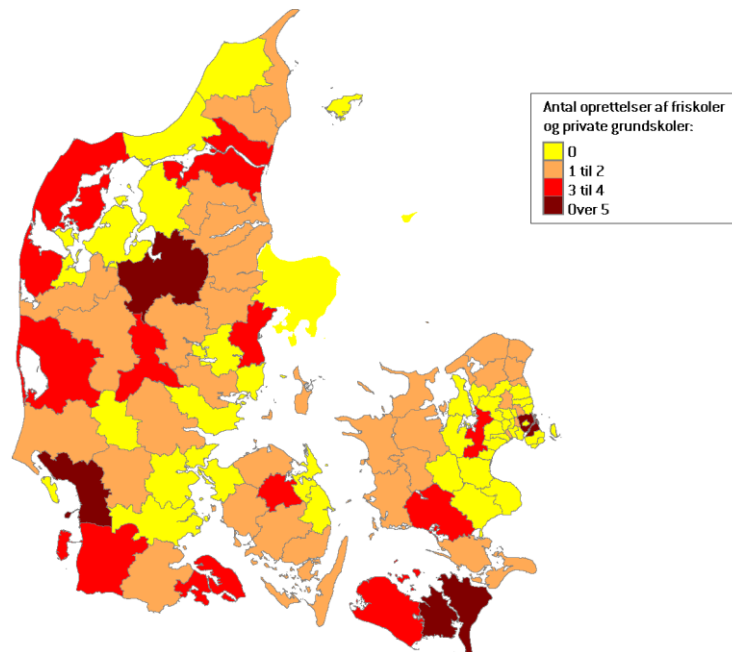
	Lukkede folkeskoler	Oprettede friskoler og private grundskoler
Viborg	13	7
Lolland	12	3
København	11	12
Faaborg-Midtfyn	10	1
Assens	8	2
Esbjerg	8	5
Guldborgsund	8	5
Ringkøbing-Skjern	7	4
Skive	7	0
Albertslund	5	0

Note. Kilde: UNI-Cs Institutionsregister

Som det kan ses i tabellen, er der ikke nogen entydig sammenhæng mellem lukkede folkeskoler og oprettede fri- og privatskoler. For selvom der er oprettet mange privatskoler i Viborg Kommune, som har lukket flest skoler, så er der f.eks. kun oprettet tre privatskoler i Lolland Kommune, som i analyseperioden har lukket 12 folkeskoler.

Dette billede bekræftes af figur 7, som viser, hvor mange friskoler og private grundskoler der er oprettet på landsplan (se også bilag 1). I en række af de kommuner, som har lukket mange folkeskoler, er der også oprettet mange privatskoler, men billedet er ikke entydigt, og der er stor variation mellem kommunerne. Selvom der kan konstateres en vis sammenhæng mellem lukkede folkeskoler og oprettelsen af fri- og privatskoler, så er det tilsyneladende ikke en given sag, at der oprettes en fri- eller privatskole, når den lokale folkeskole lukker.

Figur 7: Antal oprettede friskoler og private grundskoler fordelt på kommuner, 1998-2008

Note. Kilde: UNI-Cs Institutionsregister

Samlet set er der forskel på, i hvilket omfang kommunerne har tilpasset deres skolestruktur ved at lukke folkeskoler. De kommuner, som har haft et faldende elevtal, har for en væsentlig del lukket skoler og således også været i stand til at hæve deres gennemsnitlige skolestørrelse. Andre kommuner, som også har haft faldende elevtal, har tilsyneladende kun i meget begrænset omfang lukket folkeskoler og dermed ikke forandret skolestørrelsen.

En sammenligning af figurerne omkring skolelukninger og oprettelsen af privatskoler viser en vis sammenhæng mellem lukkede folkeskoler og oprettelsen af fri- og privatskoler. Kortene afslører dog, at lukning af folkeskoler langt fra altid fører til oprettelsen af fri- og privatskoler. Det er ikke muligt på baggrund af de foreliggende data at drage nogen endelig konklusion i forhold til sammenhængen mellem nedlæggelse af offentlige folkeskoler og oprettelsen af friskoler og privatskoler.

4.4 Effekten af kommunalreformen

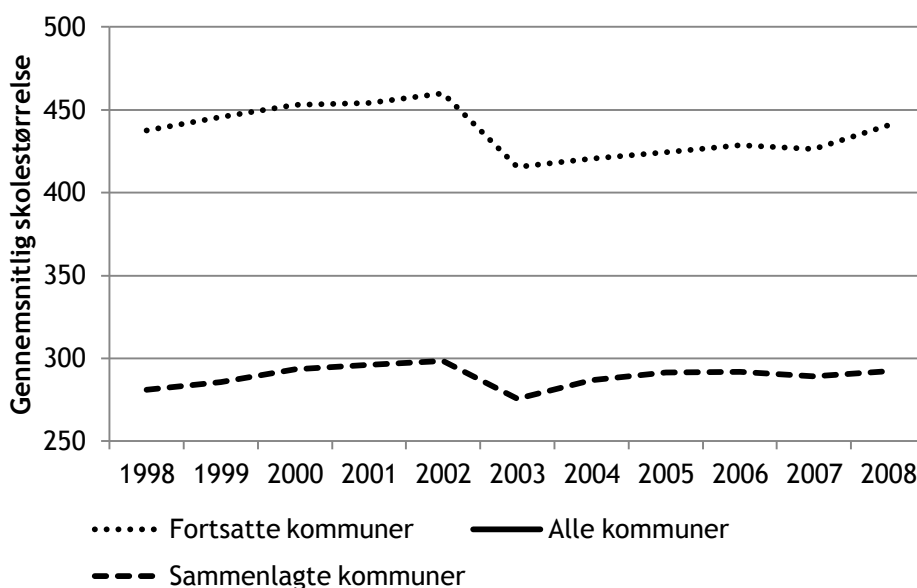
Strukturkommissionen lagde i sin betænkning op til, at kommunerne overvejede deres organisering på skoleområdet, når de kiggede efter stor-driftsfordele som følge af reformen (Indenrigsministeriet, 2004: 96, 354, 370-373). I forlængelse heraf er spørgsmålet, om der kan iagttages for-

skelle i skolestrukturens udvikling for henholdsvis fortsætter- og sammenlægningskommuner i perioden omkring kommunalreformens vedtagelse og ikrafttræden.

De stiplede linjer i figur 8 angiver udviklingen i den gennemsnitlige skolestørrelse for henholdsvis fortsætterkommuner og kommuner, der blev sammenlagt pr. 1. januar 2007. Det fremgår af figuren, at skolestørrelsen generelt er relativt lavere i de sammenlagte kommuner i sammenligning med fortsætterkommunerne. Denne forskel kan bl.a. forklares med, at kommunernes skolestørrelse stiger med deres befolkningstæthed (jf. tabel 2), idet fortsætterkommunerne har højere befolkningstæthed i forhold til de sammenlagte kommuner.

Ser man derimod på udviklingen i den gennemsnitlige skolestørrelse, følger de to kommunetyper stort set den samme udvikling med en indledende stigning, et stort fald efterfulgt af en svagt stigende skolestørrelse fra 2003-2008.

Figur 8. Udviklingen i gennemsnitlig folkeskolestørrelse for alle kommuner og opdelt på henholdsvis fortsætter- og sammenlægningskommuner, 1998-2008

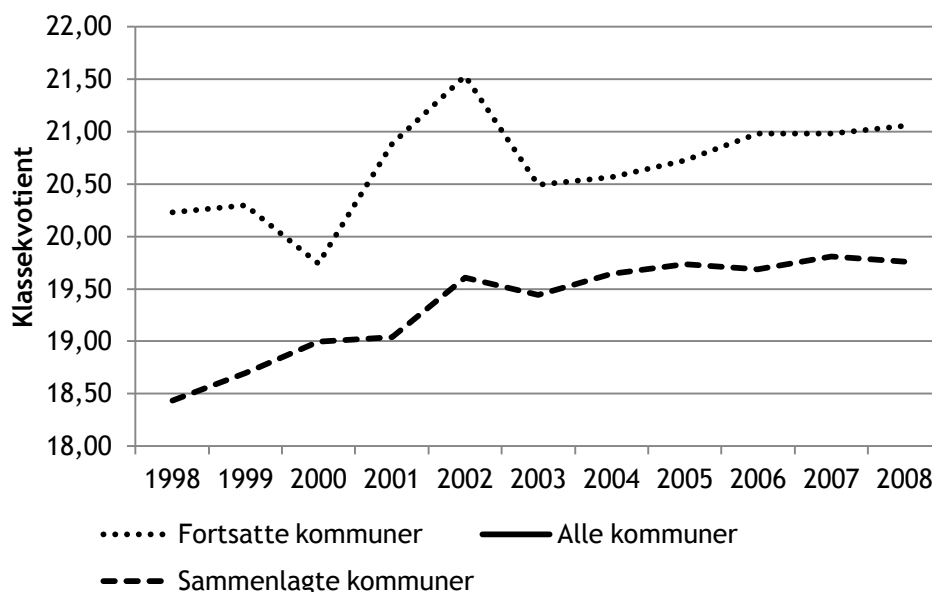

Note. Gennemsnitlig skolestørrelse beregnet som totalt antal folkeskoleelever divideret med antal folkeskoler. Bornholm, Fanø, Læsø, Samsø og Ærø kommuner er ikke medtaget.
Kilde: UNI-C

Vender man blikket mod klassekvotienten, er der også her forskel på klassekvotientens niveau i sammenlægnings- og fortsætterkommuner, hvorimod de udvikler sig forholdsvis ens i perioden omkring kommunalreformen. Det fremgår af de to stiplede kurver i figur 9, at fortsætterkommu-

nerne i hele perioden generelt havde en højere klassekvotient end de sammenlagte kommuner, hvilket bl.a. kan skyldes, at fortsætterkommuner - som vist ovenfor - har de gennemsnitligt største skoler.

Figur 9. Udviklingen i gennemsnitlig klassekvotient for alle kommuner og opdelt på henholdsvis fortsætter- og sammenlægningskommuner, 1998-2008

Note. Klassekvotient beregnet som antal normalelever i folkeskolen divideret med antal normalklasser i folkeskolen. Bornholm, Fanø, Læsø, Samsø og Ærø kommuner er ikke medtaget. Kilde: UNI-C

Ser man på udviklingen frem mod kommunalreformen, sker der for sammenlagte kommuner en svag stigning i klassekvotienten fra 2003-2005, hvorefter udviklingen stagnerer fra 2005-2008. Dette billede svarer stort set til klassekvotientens udvikling i fortsætterkommuner, hvor den svage stigning ses fra 2003-2006, men herefter stagnerer fra 2006-2008. Samlet set havde kommunalreformen altså i 2008 endnu ikke i nævneværdigt omfang resulteret i en forskellig udvikling i klassekvotientens størrelse i henholdsvis fortsætter- og sammenlægningskommuner.

Som tidligere nævnt giver data kun mulighed for at undersøge den gennemsnitlige skolestørrelse og klassekvotientens udvikling frem til og med 2008 - altså et år efter de nye kommuner formelt blev dannet. Det er dog muligt, at kommunalreformens betydning først kan ses på længere sigt, så derfor vil vi i det følgende undersøge udviklingen i skolelukninger, hvor data giver mulighed for at se på udviklingen frem til 2009.

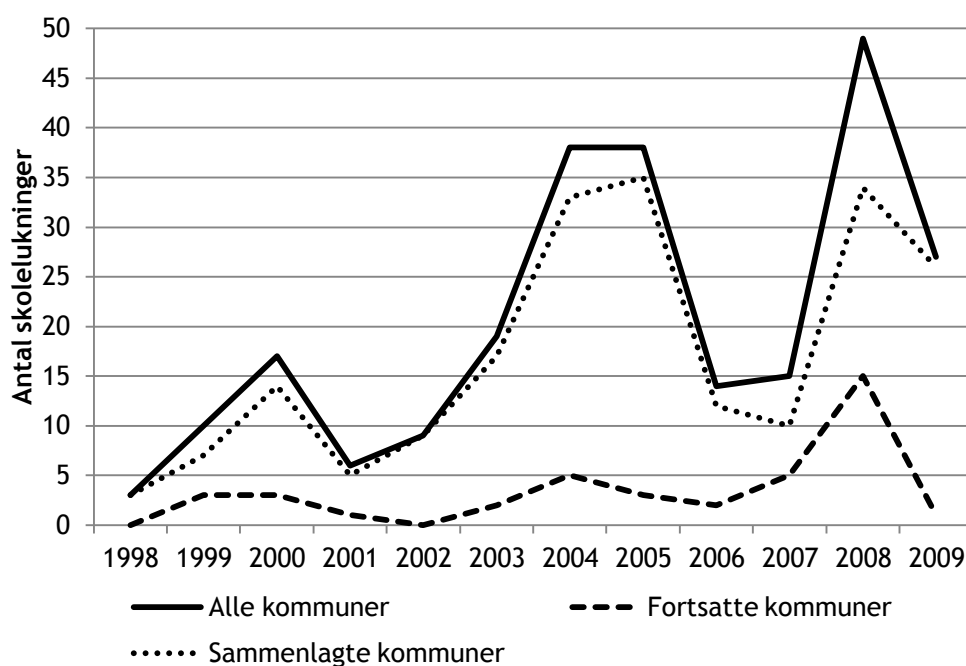
I figur 10 ses udviklingen i skolelukninger fra 1998-2009. Inden vi ser nærmere på forskellen på fortsætterkommuner og sammenlagte kommuner, er frekvensen af skolelukninger over tid værd at bemærke. Frekven-

sen stemmer godt overens med teorien om den såkaldte politiske cyklus, hvor upopulære beslutninger træffes i starten af valgperioden. I Figur 10 kan aflæses en ganske tydelig cyklus, hvor antallet af lukkede folkeskoler toppe i 2000, 2004, og 2008. Da en ny kommunalbestyrelse ofte skal bruge minimum 1½ år for at lukke en folkeskole, og da der var nye kommunalbestyrelser i 1998, 2002, og 2006 bekræftes dermed billedet af en politisk cyklus i lukningen af folkeskoler.

Vender vi blikket mod skolelukninger i henholdsvis fortsætter- og sammenlægningskommuner fremgår det af figur 10, at sammenlagte kommuner generelt lukker væsentligt flere folkeskoler end fortsatte kommuner. Hvad angår betydningen af kommunalreformen, er forskellen i antal skolelukninger før og efter kommunalreformen dog relativt lille for de sammenlagte kommuner, da de lukker ca. samme antal folkeskoler før og efter reformen.

For fortsætterkommuner sker der derimod en stigning i antallet af lukkede folkeskoler i 2008 - efter kommunalreformen. I forhold til skolelukninger har kommunalreformen kun i begrænset omfang påvirket kommunerne, men kommunalreformen ser dog ud til at påvirke fortsætterkommuner i højere grad end sammenlagte kommuner.

Figur 10. Udviklingen i antal skolelukninger for alle kommuner og opdelt på henholdsvis fortsætter- og sammenlægningskommuner, 1998-2009

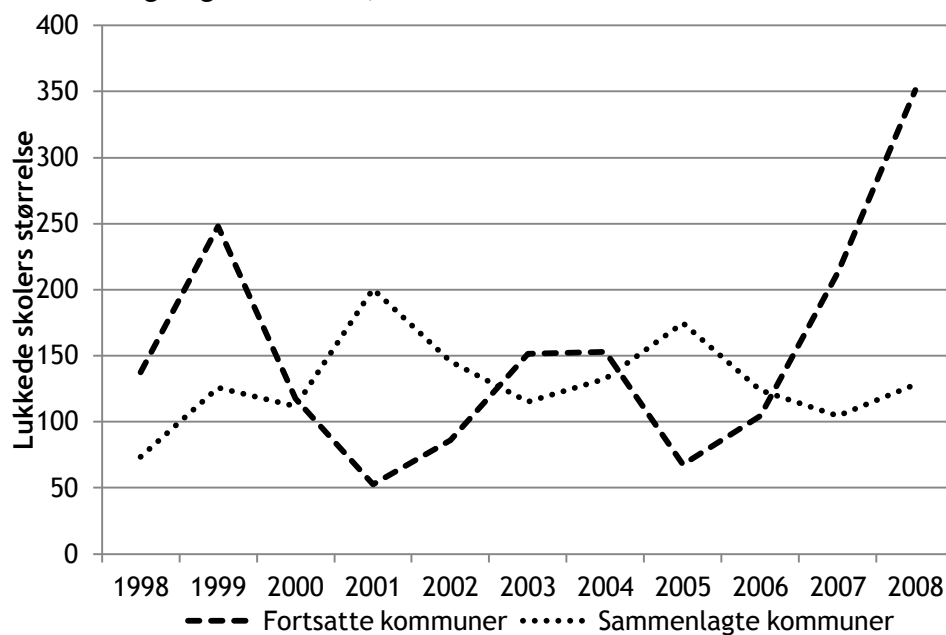

Note. Bornholm, Fanø, Læsø, Samsø og Ærø kommuner er ikke medtaget. Kilde: Uni-Cs Institutionsregister

Spørgsmålet er, om vi ved at inddrage størrelsen på de lukkede skoler kan identificere en lignende forskel på sammenlagte kommuner og fortsætterkommuner. I figur 11 ses skolelukninger i de to typer af kommuner i forhold til de lukkede skolers gennemsnitlige størrelse. Det fremgår af figuren, at der før kommunalreformen ikke var noget entydigt mønster i forhold til skolestørrelsen af lukkede skoler mellem sammenlagte og fortsætterkommuner.

I årene omkring kommunalreformen ændrer dette billede sig. På den ene side fortsætter de sammenlagte kommuner med at lukke skoler med en gennemsnitlig størrelse på mellem 100 og 150 elever. På den anden side sker der en stigning i skolestørrelsen for de lukkede skoler i fortsætterkommuner - den stiger fra 100 i 2006 til 351 i 2008.

Figur 11. Udviklingen i skolelukninger i forhold til de lukkede skolers størrelse for alle kommuner og opdelt på henholdsvis fortsætter- og sammenlægningskommuner, 1998-2008.

Note. Bornholm, Fanø, Læsø, Samsø og Ærø kommuner er ikke medtaget. Kilde: Uni-Cs Institutionsregister

Alt i alt har kommunalreformen tilsyneladende ikke haft nogen væsentlig betydning for hverken den gennemsnitlige skolestørrelse, klassekvotient eller skolelukninger, sådan som billedet så ud i 2008 i henholdsvis fortsætter- og sammenlægningskommuner. I forbindelse med skolelukninger er der derimod forskel på de lukkede folkeskolars størrelse i de to typer af kommuner. Størrelsen på de skoler, som fortsætterkommunerne lukkede i 2007 og 2008, var således større i sammenligning med sammenlagte kommuner.

Referencer

Blom-Hansen, Jens (2004). "Stordriftsfordele i den kommunale serviceproduktion? Skoleområdet som eksempel." i Blom-Hansen, Jens, Nørsgaard, Asbjørn Sonne & Pallesen, Thomas, *Politisk ukorrekt*. Aarhus Universitetsforlag.

Egelund, Niels m.fl. (2007): *PISA 2006 - Danske unge i en international sammenligning*. Århus: Danmarks Pædagogisk Universitetsforlag.

Egelund, Niels (2006): Skolestørrelser og PISA-resultater. *Pædagogisk Psykologisk Rådgivning*, 43. Årgang, nr. 4. pp. 309-314.

Heinesen, Eskil (2007): *Estimating class-size effects using variation in subject-specific classes*. København: AKF Forlaget.

Indenrigsministeriet (2004): *Strukturkommissionens betænkning*

KREVI (2010): *Konsekvenser af en ændret skolestruktur. Et review af eksisterende undersøgelsers konklusioner*

Mejding, Jan (2004): *PISA 2003 - Forventninger og færdigheder - danske unge i en international sammenligning*. København: Danmarks Pædagogiske Universitets Forlag.

Bilagstabel 1. Kommunernes skolestruktur

	Gennemsnitlig folkeskolestørrelse, 2008	Gennemsnitlig klassekvotient i folkeskolen, 2008	Procentvis ændring i gennemsnitlig folkeskolestørrelse, 1998-2008	Procentvis ændring i gennemsnitlig klassekvotient i folkeskolen, 1998-2008	Procentvis ændring i totalt elevtal på folkeskoler, 1998-2008	Nedlagte folkeskoler, 1998-2008	Oprettede friskoler og private grundskoler, 1998-2008	Befolknings tæthed, 2008
Albertslund	491	20,58	-1,68	-1,45	-26,26	5	0	1.198
Allerød	545	20,24	12,84	5,91	12,84	0	0	348
Assens	295	19,41	40,69	10,83	-4,08	8	2	82
Ballerup	562	21,19	14,18	2,45	2,76	1	0	1.382
Billund	322	20,10	-10,33	6,00	-0,37	0	0	49
Bornholm	271	20,78	-9,90	7,56	-21,16	4	3	73
Brøndby	405	19,63	-22,73	-0,08	-22,73	0	0	1.638
Brønderslev	301	18,72	-8,33	-0,57	-8,33	0	1	56
Dragør	397	21,79	14,93	15,35	14,93	0	0	731
Egedal	441	21,24	10,64	7,45	20,69	0	0	322
Esbjerg	393	19,92	9,76	4,92	-12,76	8	5	152
Fanø	314	16,53	-23,41	-11,32	-23,41	0	0	57
Favrskov	371	20,32	19,44	6,62	19,44	0	1	84
Faxe	315	20,45	-2,98	8,31	-2,98	0	0	88
Fredensborg	360	20,53	-9,81	4,22	-9,81	1	1	350

	Gennemsnitlig folkeskolestørrelse, 2008	Gennemsnitlig klassekvotient i folkeskolen, 2008	Procentvis ændring i gennemsnitlig folkeskolestørrelse, 1998-2008	Procentvis ændring i gennemsnitlig klassekvotient i folkeskolen, 1998-2008	Procentvis ændring i totaltelevtal på folkeskoler, 1998-2008	Nedlagte folkeskoler, 1998-2008	Oprettede friskoler og private grundskoler, 1998-2008	Befolknings tæthed, 2008
Fredericia	336	20,74	-5,92	4,34	0,80	0	0	368
Frederiksberg	559	21,99	2,21	6,20	31,42	0	0	10.655
Frederikshavn	281	18,77	-13,99	3,07	-17,73	3	1	97
Frederikssund	351	20,66	4,94	4,65	4,94	2	0	177
Furesø	519	22,98	14,83	9,32	14,83	1	1	665
Faaborg-Midtfyn	255	18,83	26,32	6,01	-14,10	10	1	82
Gentofte	585	22,42	13,28	2,23	24,61	0	0	2.698
Gladsaxe	412	21,19	-0,21	-1,15	-0,21	0	1	2.502
Glostrup	457	20,17	-5,19	-1,06	-5,19	2	0	1.553
Greve	460	20,86	1,70	0,22	1,70	1	0	794
Gribskov	395	19,86	20,23	6,73	-1,63	4	2	145
Guldborgsund	293	18,50	14,24	-0,43	-13,18	8	5	70
Haderslev	215	18,31	-8,53	-0,63	-8,53	1	0	69
Halsnæs	392	20,35	0,93	5,49	0,93	0	1	254
Hedensted	265	19,31	3,03	3,46	3,03	1	0	83
Helsingør	451	21,99	4,34	9,93	11,79	2	2	500
Herlev	474	19,97	9,94	2,99	-21,47	2	0	2.207
Herning	254	19,23	1,23	11,42	-4,10	3	2	64

	Gennemsnitlig folkeskolestørrelse, 2008	Gennemsnitlig klassekvotient i folkeskolen, 2008	Procentvis ændring i gennemsnitlig folkeskolestørrelse, 1998-2008	Procentvis ændring i gennemsnitlig klassekvotient i folkeskolen, 1998-2008	Procentvis ændring i totaltelevantal på folkeskoler, 1998-2008	Nedlagte folkeskoler, 1998-2008	Oprettede friskoler og private grundskoler, 1998-2008	Befolkningstæthed, 2008
Hillerød	394	20,06	15,56	7,05	36,57	0	1	217
Hjørring	274	18,74	-8,96	2,95	-8,96	1	0	72
Holbæk	286	20,28	-2,19	9,30	-6,44	4	1	119
Holstebro	254	19,25	1,13	2,55	-10,54	3	2	71
Horsens	367	19,73	-1,90	-1,26	-1,90	1	2	155
Hvidovre	474	20,43	-5,08	-2,25	-5,08	0	0	2.254
Høje-Taastrup	349	19,99	-17,68	0,74	-10,82	0	0	601
Hørsholm	602	22,45	18,32	9,15	18,32	0	1	771
Ikast-Brande	341	19,91	4,72	6,53	-9,24	3	3	54
Ishøj	351	20,02	-20,94	-0,74	-20,94	0	0	797
Jammerbugt	202	17,99	-4,12	7,10	-8,48	2	0	45
Kalundborg	262	19,04	12,93	10,66	-4,01	4	1	82
Kerteminde	337	19,52	42,96	5,59	3,97	4	0	115
Kolding	340	19,72	11,19	2,35	-0,72	5	0	144
København	486	21,83	9,41	5,83	-1,18	11	12	5.777
Køge	396	21,18	13,25	8,68	13,25	2	0	222
Langeland	147	16,10	-10,94	2,35	-30,73	3	1	47
Lejre	294	19,03	10,46	5,74	10,46	0	0	111

	Gennemsnitlig folkeskolestørrelse, 2008	Gennemsnitlig klassekvotient i folkeskolen, 2008	Procentvis ændring i gennemsnitlig folkeskolestørrelse, 1998-2008	Procentvis ændring i gennemsnitlig klassekvotient i folkeskolen, 1998-2008	Procentvis ændring i totaltelevtal på folkeskoler, 1998-2008	Nedlagte folkeskoler, 1998-2008	Oprettede friskoler og private grundskoler, 1998-2008	Befolknings tæthed, 2008
Lemvig	237	21,16	4,79	28,13	-19,39	3	3	43
Lolland	289	19,42	25,76	10,74	-28,92	12	3	54
Lyngby-Taarbæk	480	21,22	3,56	1,31	15,07	0	0	1.323
Læsø	188	18,80	-32,37	21,73	-32,37	0	0	18
Mariagerfjord	243	19,12	6,36	6,55	-3,77	3	2	59
Middelfart	283	19,70	-1,26	5,34	-1,26	0	0	124
Morsø	264	19,16	20,61	7,89	-23,25	5	3	60
Norddjurs	280	19,62	-20,84	8,56	-14,76	0	0	53
Nordfyn	222	19,34	23,95	10,87	-3,60	4	2	65
Nyborg	227	18,18	-5,38	2,52	-5,38	0	0	114
Næstved	336	20,49	-0,08	4,01	4,26	2	3	118
Odder	234	18,67	-1,03	-0,85	-1,03	2	0	96
Odense	439	20,12	-8,36	4,96	-3,13	0	4	614
Odsherred	256	17,41	-5,57	-0,96	-13,44	1	2	93
Randers	357	19,99	8,94	8,15	0,87	2	1	125
Rebild	247	18,77	1,73	8,56	-5,05	1	1	46
Ringkøbing-Skjern	245	19,54	11,27	13,18	-13,86	7	4	39
Ringsted	288	19,44	-2,92	0,93	-2,92	0	0	109

	Gennemsnitlig folkeskolestørrelse, 2008	Gennemsnitlig klassekvotient i folkeskolen, 2008	Procentvis ændring i gennemsnitlig folkeskolestørrelse, 1998-2008	Procentvis ændring i gennemsnitlig klassekvotient i folkeskolen, 1998-2008	Procentvis ændring i totalt elevtal på folkeskoler, 1998-2008	Nedlagte folkeskoler, 1998-2008	Oprettede fri-skoler og private grundskoler, 1998-2008	Befolknings tæthed, 2008
Roskilde	446	20,69	0,25	8,67	12,04	0	3	381
Rudersdal	470	21,66	17,42	6,31	17,42	1	0	735
Rødovre	560	21,44	8,95	1,53	-6,62	2	2	2.982
Samsø	325	16,21	-21,12	-16,97	-21,12	0	1	36
Silkeborg	326	20,98	3,67	10,71	7,38	2	1	101
Skanderborg	374	21,63	11,60	12,12	11,60	0	0	121
Skive	286	19,20	19,92	6,00	-8,86	7	0	70
Slagelse	326	19,66	3,81	1,51	-0,71	2	2	137
Solrød	509	21,03	-7,68	2,15	15,41	0	0	519
Sorø	295	19,55	18,51	9,30	7,74	1	1	94
Stevns	519	20,59	56,04	9,19	-10,83	3	0	88
Struer	271	18,37	9,66	-1,23	-10,28	3	2	90
Svendborg	275	19,12	-2,60	9,41	-7,47	1	2	142
Syddjurs	316	19,38	8,84	4,43	1,58	1	0	59
Sønderborg	375	20,04	15,80	7,12	-7,36	5	3	155
Thisted	222	18,59	-8,21	4,85	-15,86	4	3	41
Tønder	197	18,10	-9,49	5,37	-24,57	5	4	32
Tårnby	512	21,92	0,52	3,29	0,52	0	0	616

	Gennemsnitlig folkeskolestørrelse, 2008	Gennemsnitlig klassekvotient i folkeskolen, 2008	Procentvis ændring i gennemsnitlig folkeskolestørrelse, 1998-2008	Procentvis ændring i gennemsnitlig klassekvotient i folkeskolen, 1998-2008	Procentvis ændring i totalt elevtal på folkeskoler, 1998-2008	Nedlagte folkeskoler, 1998-2008	Oprettede friskoler og private grundskoler, 1998-2008	Befolknings tæthed, 2008
Vallensbæk	528	20,37	20,20	6,08	20,20	0	1	1.355
Varde	248	19,39	-7,93	5,47	-7,93	2	2	40
Vejen	236	19,61	-0,01	10,90	-4,55	1	1	52
Vejle	330	20,70	9,35	10,34	6,14	4	1	98
Vesthimmerland	210	17,66	-10,43	4,40	-5,71	0	0	49
Viborg	362	20,97	37,94	17,96	-8,04	13	7	65
Vordingborg	336	20,76	7,79	11,51	-6,58	4	1	75
Ærø	205	16,89	-0,97	-3,08	-25,72	1	1	74
Aabenraa	253	19,82	-10,93	10,19	-10,93	1	1	64
Aalborg	356	19,76	-3,36	7,23	-5,25	1	3	171
Århus	535	21,33	1,39	5,83	-2,59	2	3	637

Note. Gennemsnitlig skolestørrelse beregnet som totalt antal folkeskoleelever divideret med antal folkeskoler. Klassekvotient beregnet som antal normalelever i folkeskolen divideret med antal normalklasser i folkeskolen. Befolkningstæthed udregnet som indbyggere pr. km². Kilde: Uni-C samt Indenrigs- og Sundhedsministeriets Kommunale Nøgletal.